

Филип Д. ВУЧЕТИЋ*, vuceticfilip5@gmail.com

ЈЕДНА ОПТУЖНИЦА И МОЛБА ЗА ПОМИЛОВАЊЕ 1945/1952.

ABSTRACT: Indictment Against Alil Novović, Member of the Muslim Militia from the Village of Gornja Ržanica (Plav), and His Petition for Clemency to the Public Prosecutor of the People's Republic of Montenegro. State Archive of Montenegro – Archive Section Podgorica, Bijelo Polje District Public Prosecutor's Office IV 1-14

KEYWORDS: Alil Novović, indictment, war crime, petition, District Public Prosecutor's Office

Након капитулације Краљевине Југославије априла 1941. године, Црна Гора је ушла у италијанску окупациону зону. Од првог дана окупације Италијани су радили на успостављању квислиншких режима. На подручју старе Црне Горе они су тражили и нашли ослонац у зеленашима и федералистима, док су се у унутрашњости земље ослањали на предратне грађанске снаге, антикомунисте и монархисте. Посебну пажњу италијански фашисти су посветили придобијању муслиманског и албанског становништва. Ова акција дала је видне резултате у: Бијелом Пољу, Беранама, Плаву, Гусињу, Рожајама и Пљевљима. Убрзо након капитулације југословенске војске, у поменутим мјестима формиране су прве квислиншке војне формације муслиманске милиције.

Ради бољег разумијевања документа који прилажемо, укратко ћемо приказати стање у плавско-гусињској области током Другог свјетског рата 1941–1945. године. Истога дана када се сазнало за капитулацију Краљевине Југославије, у Плаву је настало безвлашће. Ово стање искористило је локално муслиманско становништво и извршило напад на војна складишта и магацине односећи: оружје, муницију, храну и ос-

* Аутор је виши истраживач-сарадник у Историјском институту УЦГ и докторанд историје.

тале потрепштине. Пљачком војних магацина за кратко вријеме наоружано је комплетно муслиманско становништво Плава и Гусиња. Савременици тих догађаја биљеже да се на све стране шенлучило и насумице пуцало.¹ Априла 1941. године, у Гусиње је са 60 присталица дошао Пренк Цаља, племенски капетан из Врмоше, резервни мајор италијанске војске. Одмах по уласку у варош Цаља је истакао албанску заставу и прогласио анексију ових територија *Великој Албанији*. Граница фашистичке *Велике Албаније* успостављена је пет километара сјеверно од Мурине, гдје се налазила стара црногорско-турска граница.²

Почетком маја 1941. године окупатор се одлучио за нову реорганизацију власти у плавско-гусињској потпрефектури. На Цаљино мјесто постављен је Ризо Феровић који је 1919. године емигрирао за Албанију, гдје је постао сарадник италијанске обавјештајне службе.³ Са Ризом је из Скадра дошао његов рођени брат Шабо Феровић, са још двадесет емиграната. На челу плавско-гусињске потпрефектуре Ризо Феровић је остао до средине 1942. године.⁴ Именовано је блиског рођака Шемса Феровића за предсједника општине у Плаву. Истим указом Шемсо је постављен на чело пријеког суда. Након формирања квислиншких јединица од муслиманског и албанског живља, Шемсо је постао непосредни командант ових јединица.⁵ У Гусињу је за предсједника општине постављен Саљо Никочевећ, који је био и командант муслиманске милиције односно вулнетара у овој вароши.⁶ Важно је напоменути да су и Феровић и Никочевећ у Краљевини Југославији уживали сва права, штавише, били су и предратни предсједници поменутих општина. То их није спријечило да током Другог свјетског рата ступе у колаборацију са италијанским и њемачким окупатором.

Група окупљена око браће Феровић показала се знатно радикалнија од Пренк Цаље. Одмах по преузимању власти, формиране су квислиншке војне формације вулнетари.⁷ Ове јединице су током рата починиле тешке злочине над православним живљем андријевичког среза.

¹ Mustafa Memić, *Plav i Gusinje u prošlosti*, Beograd, 1989, 261.

² Исто, 262-263.

³ Божидар Оташевић, Ивана Крстић Мистрицеловић, Филип Вучетић, Бранислав Оташевић, „Злочини муслиманске милиције у андријевичком срезу 1941–1945“, у: *Пређутани злочин: муслиманска милиција у андријевичком срезу: 1941-1945: документи*, Београд-Цетиње, 2024, LXXII.

⁴ Исто; Бранко Локић, *Покољ у Велици 28. јул 1944. године*, Подгорица, 2014, 80-81.

⁵ Б. Оташевић и др., „Злочини муслиманске милиције...“, LXXIII.

⁶ Исто.

⁷ Припадници добровољачке милиције у Великој Албанији називани су вулнетари. Ове јединице дјеловале су на подручју Црне Горе током Другог свјетског рата 1941–1945. године. У архивској грађи често се помињу под именом муслиманска или албанска милиција.

Посебно су на удару била потчакорска села Велика и Горња Ржаница. Село Велика било је насељено искључиво православним живљем, док је у Горњој Ржаници живио знатан број муслимана. Константни напади на поменута села спровођени су са циљем да се православно становништво физички ликвидира или протјера са овог подручја. На ширем простору Плава и Гусиња није постојала нити једна војна формација која би била опасност за муслиманско становништво. На овом терену током већег дијела рата дјеловале су искључиво јединице муслиманске милиције. Њихова улога није била одбрамбена, како се често представљало у публицистичкој литератури. У прилог овој чињеници говори и сачувана архивска грађа. Самим тим терор над православцима спровођен је без икаквог повода, са циљем стварања етнички чисте *Велике Албаније*.

За разлику од остатка Црне Горе, злочини на подручју Плава и Гусиња почели су прије избијања Тринаестојулског устанка. Шемсо Феровић је након ступања на дужност православно становништво ставио изван закона, са циљем да Плав са околином очисти од „српског живља“.⁸ Он је као представник квислиншке власти био одговоран за: убиства, мучења, силовања, пребијања и друге ратне злочине.⁹ За вријеме устанка јула 1941. године, лично је наредио стријељање заробљеника у Плаву.¹⁰ За ова дјела сносио је одговорност Ризу Феровићу, који је заправо био инспиратор свега поменутог.¹¹ Браћа Феровић су током јула 1941. године у Плаву формирала и логор, кроз који је према свједочењу логораша прошло око 500 људи. Логор се налазио у кући Вукоте Цудовића у центру вароши, и у њему је према расположивим подацима страдало 36 дјеце.¹²

Ризо Феровић је након доласка из Албаније успио да мобилише муслиманске масе, позивајући на освету за 1913. и 1919. годину. Заправо, он је вјешто користио покрштавање муслиманског живља из 1913. године у Плаву, и гушење муслиманско-албанске побуне 1919. године. Манипулишући поменутиим догађајима успио је да окупи муслиманско становништво око идеје *Велике Албаније*. Да је у томе успио, најбоље свједочи број од 600 добровољаца под оружјем.¹³

Након повратка Риза у Албанију 1942. године, власт у Плаву и Гусињу остала је у рукама Шемса Феровића и Саља Никочевића. Они

⁸ *Пређутани злочин: муслиманска милиција у андријевичком срезу 1941–1945: документи*, прир. Божидар Оташевић, Ивана Крстић Мистрицеловић, Филип Вучетић, Бранислав Оташевић, Београд-Цетиње, 2024, 772.

⁹ Исто.

¹⁰ Б. Оташевић и др., „Злочини муслиманске милиције...“, LXXIII.

¹¹ *Пређутани злочин...*, 719–727.

¹² Б. Оташевић и др., „Злочини муслиманске милиције...“, LXXXII, LXXXV-LXXXVI.

¹³ Б. Јокић, *нав. дјело*, 81-84.

су у андријевичком срезу наставили систематски терор над православним живљем. Јединице муслиманске милиције под њиховом командом починиле су тешке ратне злочине над цивилима у: Плаву, Војном Селу, Брезојевицама, Велици, Ђуричкој Ријеци.¹⁴ Капитулацијом Италије 1943. године фактички ништа није промијењено на овом подручју, само је дошло до смјене окупатора. Доласком Њемаца још више се погоршао положај православаца у андријевичком срезу. Шемсо Феровић и Саљо Никочевић вјерно су служили новом окупатору, спроводећи доследно злочиначку политику. Током октобра 1943. и јула 1944. године, као нижи официри 21. СС дивизије „Скендерберг“, са својим јединицама починили су тешке ратне злочине.¹⁵ Вјерност нацистичком окупатору Никочевић је доказао током 1943. године, када је на подручју Плава и Гусиња спроводио мобилизацију младића за њемачку војску.¹⁶

Најмасовнији злочини на овом подручју одиграли су се током већих војних операција. Иако су припадници муслиманске милиције скоро свакодневно вршили злочине у потчакорским селима, терор је кулминирао током гушења Тринаестојулског устанка. О злочинима муслиманске и албанске милиције током јула 1941. свједоче и италијански војни извјештаји.¹⁷ Други масовни злочин одиграо се током октобра 1943. године, када су партизанске јединице извршиле продор у правцу Васојевића. Упоредо са њемачким јединицама, партизани су се у овој операцији сукобили и са муслиманском и албанском милицијом.¹⁸ Током већих војних операција муслиманска милиција је окупатору служила за извођење казних експедиција. Иако ове јединице нијесу имале већу борбену вриједност, истицале су се у убиствима, пљачки и паљевини.

Терор муслиманско-албанских квислинга кулминирао је током Андријевичке операције јула 1944. године. У завршном дијелу борбених дејстава, припадници 14. пука 7. СС дивизије „Принц Еуген“ и 21. СС дивизије „Скендерберг“, у садејству са муслиманском и албанском милицијом, починили су покољ цивилног становништва у селу Велика 28. јула 1944. године. Том приликом на монструозан начин убијено је више од 500 цивила: жена, дјецe и стараца.¹⁹ Покољ су извршиле јединице под командом: Шемса Феровића, Саља Никочевића, Салих Раме Абдуловића и Жук Аџије. Операција „чишћења терена“ у Велици спрово-

¹⁴ Пређутани злочин..., 773.

¹⁵ Исто.

¹⁶ Исто, 497.

¹⁷ Aleksandar Stamatović, Filip Vučetić, „Zločini plavsko-gusiwskih muslimana prema srpskom stanovništvu u Drugom svjetskom ratu“, *Istorija 20 veka*, 2/2024, 346.

¹⁸ Исто.

¹⁹ Филип Д. Вучетић, „Прилог проучавању геноцида у Велици 28. јула 1944. године“, *Српска баштина*, 2/2022, 106-107.

ведена је под непосредном командом њемачког генерал-мајора Карла Оберкампа.²⁰

За злочине почињене током 1941, 1943. и 1944. године осуђен је и Алил Нововић из села Горња Ржаница. Он је, како се наводи у оптужници, ступио у јединице муслиманске милиције 1941. године. Као припадник ове војне формације наводно је починио злочине над православним становништвом, током непријатељске офанзиве јула 1941, октобра 1943. и јула 1944. године. Нововића је оптужница теретила и за свирепо убиство 13 цивила у Горњој Ржаници, за вријеме покоља у Велици 28. јула 1944. године. Значај документа који приређујемо је вишеструк. Прије свега, Нововић је 1952. године упутио писмо јавном тужиоцу НР Црне Горе, у коме је тврдио да је невин. Он је такође тражио да се саслушају сељаци и партизански борци из Горње Ржанице и Мурине, за које је био увјерен да ће свједочити у његову корист. Саслушања су вјероватно обављена јер је Нововић убрзо ослобођен и пуштен на слободу, након чега се вратио у Горњу Ржаницу гдје је живио до смрти.

Мјештани поменутог села увјерени су да Алил Нововић није учествовао у наведеним злочинима. Важно је напоменути да је више лица из његовог братства осуђено за ратне злочине над православним сусједима. У обимној архивској грађи као злочинци означени су: Арнаут²¹, Ација²² и Маљуш Нововић, над којим је извршена и смртна казна августа 1945. године.²³ Постоји велика могућност да је Алил Нововић био неправедно осуђен, јер су стварни кривци избјегли правду. У родном селу оптуженог сачувана је прича да је он крајем рата прихватио кривицу умјесто рођеног брата. Ипак, поменути исказ није могуће потврдити на основу релевантних историјских извора.

К. Број 134/45²⁴

ОПТУЖНИЦА

НАРОДНОМ ОКРУЖНОМ СУДУ

БЕРАНЕ

Јавни тужилац округа беранског у Беранама на основу Чл. 14 Закона о кривичним делима противу народа и државе и на основу чл. 28 Закона о уређењу народних судова ОПТУЖУЈЕ:

²⁰ Пређутани злочин..., 898-900.

²¹ Пређутани злочин..., 510-512.

²² Исто.

²³ Исто, 513-518.

²⁴ Државни архив Црне Горе – Архивски одсек Подгорица, Окружно јавно тужилаштво Бијело Поље IV 1-14.

Нововић Алила из села Г. Ржаница стар 28 година, нежењен, писмен, од оца Ула и мајке Џемиле рођ. Аџић неосуђиван вере муслиманске.

ЗАТО ШТО ЈЕ:

I. Што је приликом устанка 1941 године пришао окупатору и активно са бандама муслиманским учествовао у угушивању устанка на нашој слободној територији, којом приликом је извршио безбројна дјела пљачке и паљевине и убистава, због чега је оптужени као истакнути бандит именован за старешину једне банде а потом се добровољно јавио албанским фашистичким трупима да служи војну обавезу и добио у истим звање командира чете.

II. Што је октобра мјесеца 1943 године приликом непријатељске офанзиве на нашу слободну територију својом четом похватио једну групу људи исте повезао и одвео на гробље у Г. Ржаници да их стријеља и исте ту стријељао док су Новак Шошкић и Голуб Раденовић под ватром куршума и његове банде случајно успјели да умакну где је и Новак рањен.

III. Што је у лето месеца јула 1944 године након повлачења наших снага са положаја Секирице упао у село Јашовицу са својом бандом исто село запалио. Приликом паљевине куће Божовић Росу док га је ова молила да јој кућу не запали исту је тукао кундаком пушке и она је држећи дјецу рукама пала на земљу после тога је њену заову Божовић Милеву страхом и тучом натерао да запали Росину кућу и ту је Милева руке своје изгорела.

IV. Што је приликом повлачења Немачких трупа и Албанских банди мјесеца јула 1944 године наредио својој јединици и сам лично 13 похватаних чланова жена и дјеце који су сједели у кући Драгиње Лалевић, да их покољу па их потом све на једну гомилу стрпао и њихове лешеве запалио у кући.

Чиме је починио кривично дјело злочине природе издаје народа и државе предвиђено у чл. 3 Закона о кривичним дјелима против народа и државе кажњиво по чл. 4 истога Закона.

СТОГА ПРЕДЛАЖЕМ:

Да се по предмету кривице Алила Нововића пред тим судом као надлежним закаже усмени јавни претрес на који из овдашњег затвора привести оптуженога Алила и позвати и саслушати следеће сведоке Божовић Росу из Шекулара Драгињу Лалевић из Г. Ржанице Шошкић Новак /Зека/ борца 12 чете III батаљона народне одбране родом из Војног села Милету Бошковића из Скића општина Плавска, Анђу Бошковић из

Скића Вуксана Живаљевића из Г. Ржанице. Да се на дан претреса прочитају и остали списи у предмету ове кривице као и уверење о владању и имовном стању оптуженог.

Да се након одржаног претреса за горе утврђена кривична дјела оптуженоме одмјери најстрожија казна.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

Проведеном кривичном истрагом установљено је да је оптужени извршилац горњих кривичних дјела да је за ова дјела крив и кривично правно одговоран.

Из исказа горе свих преслушаних сведока утврђује се да је оптужени приликом извршења горњих кривичних дјела показао зао карактер и злочиначку ћуд, уживајући у своим гнусним недјелима.

Наводе одбране оптуженог као неосноване треба одбацити, јер исте оптужени ничим није доказао. Према оваквом стању оптужени је заслужио да се над њим изврши најстрожија казна у закону предвиђена.

Из ових разлога ова је оптужница правилна и основана на закону.

СМРТ ФАШИЗМУ – СЛОБОДА НАРОДУ!

ЈАВНОМ ТУЖИОЦУ НР ЦРНЕ ГОРЕ

ТИТОГРАД

Предлог осуђеног Алила Нововића из Г. Ржанице МНО Мурино СНО Андријевица за обнову кривичног поступка против извршне пресуде Окружног суда у Бијелом Пољу К. Бр. 32/45.

Извршном пресудом Окружног суда у Бијелом Пољу К. 32/45 од 27-II-1946. године осуђен сам на казну смрти стријељањем, због убиства, а која ми је казна смрти одлуком Народне скупштине ФНРЈ бр. 10397/46 од 2. августа 1946. године замијењена лишењем слободе са принудним радом у трајању 20 година. Сада се налазим на издржавању казне у Казнено – поправном дому у Титограду.

Сада молим Јавног тужиоца да изволи поднијети предлог за обнову поступка у смислу чл. 295 К. П. пошто предходно изврши односно спроведе потребне извијаје – чл. 294 ст. II К. П.

У моменту извршења кривичних дјела која ми се стављају на терет да сам их извршио у селу Г. Ржаница, МНО Мурино СНО Андријевица. Ја сам тада био у Метохији што ће потврдити низ свједока које ћу касније навести. Ја нијесам злочинац, нити сам пак икада то био или пак показао а да је то тачно ја ћу навести неколико примјера – случајева

из којих ће се јасно видјети, да ја нијесам могао извршити кривична дјела која ми се стављају на терет, јер извршити тако страشان злочин над мојим сусједима и рођацима у чијим сам се кућама подизао, то је немогуће. Ја сам стварно чинио све што сам могао да олакшам патње Српском живљу који је запао после 13 јула 1941 године, па ћу у кратко изнијети моја дјела за вријеме окупације и разлоге због којих сам пошао у затвор и гдје сам готово изгубио главу, али благодарећи милости наше највише власти те сам тако остао у животу.

Када је почео устанак противу Италијана у јулу мјесецу 1941 године у моме мјесту, ја сам се налазио у чети Тома и Пера Оташевића за сво вријеме док Италијани са већим снагама нијесу потисли партизане, па сам тада молио Оташевиће да ме приме у њихову чету и да се са њима повучем дубље у територију Црне Горе, али су ме они оставили да помогнем Црногорском живљу који је остао на територији Албаније и гдје су Италијани били. Италијанске и Албанске власти пошто су потисли партизане, одмах су интернирали Црногорске породице из Велике и Г. Ржанице у Плав и ту их држали као таоце. Тада сам са мојим братом Мујом помагао све те породице које су преживљавале страшне дане од глади и другог терора од стране окупатора. Ја сам лично са братом ишао у Пећ и доносио жито и давао Црногорским породицама и спасио их од очигледне смрти.

Молим да се на ову околност преслуша Бахтијар Реџепагић из Плава којему је познато да сам ишао за Пећ и доносио жито и давао га напаћеним Црногорским породицама. Ради мога таквог става према партизанским породицама, насилно су ме мобилисали италијани и албанези и пребацили у Пећ, а касније на Ћаф Прушу близу Ђаковице, гдје сам нашао Црногорске и Српске породице из Пећи и гдје сам спасио око 400 чланова ових породица.

Молим да се на ове околности саслуша Алекса Оташевић из Г. Ржанице, а који је био као радник у том времену у Ћаф Пруши. Крајем 1943 године моја се чета расформирала и ја сам дошао својој кући у Г. Ржаницу, па чим сам кући дошао албанске власти су наређивале да идем на стражу, а што сам ја одбио, јер нијесам хтио да се борим против партизана, па су ме албанске власти које су биле у моме селу разоружале и тукле, а што је познато читавом свијету.

Молим да се на ову околност преслуша Благоје Оташевић из Г. Ржанице јер су ме албанези тукли баш у његовој кући.

Године 1944 моја породица је била на планини са стоком у Чакор па када је IV Пролетерска бригада напала Албанезе у Шекулару 19 јула 1944 године и потукла албанску војску до нога, ја као и остали моји рођаци пребацили смо наше породице у Пећ тј. у Метохију и населили

се у село Љубенић. Ове околности познате су Симу Вуковићу и Иконији Т. Вуковић из села Велике ЧО Андријевица, јер смо тога љета заједно били са њима на планини. Да смо 19 јула 1944 године прешли у Метохију и населили се у кући Јусуф Арслана из села Љубенића МНО Раушић, молим да се преслуша поменути Арслан, Рустем, Алија из Љубенића, који је онда био позадински радник и Дан Цано из Стреоца МНО Раушићи.

До капитулације Италије ја сам једно вријеме био у Мурини са војском благодарећи мојој заузимљивости, ја сам спасио село Машнице, а које су албанези хтјели и по трећи пут да запале, јер је ту био најачи партизански покрет.

По моме држању у селу Машници и Мурини молим да се саслуша инжињер Божидар Зоговић, службеник Савјета за индустрију из Титограда, Саво Митровић п. пуковник централне УДБ-е из Београда у колик се буде сјетио мога имена, Добрашин Зоговић, такође стари борац, Милан Зоговић, Стана Зоговић, сви из села Машнице МНО Мурино, Миљан Крцић, Божо Попадић, Угрен Оташевић, којима је познат мој рад јер ме они добро познају и знају колико сам ја чинио за партизански покрет и Црногорски живаљ у Машници, Мурини, Г. Ржаници и Велики.

Ја молим да се нарочито за мој рад у селу Г. Ржаница саслушају и то баш сељаци из Г. Ржанице и то: Зорка Попадић, Гавро Нововић, Јело Лалевић, Јован Оташевић, Рецо Ђелошевић, сви из Г. Ржанице МНО Мурино.

Такође молим да се за случај погибије у јулу мјесецу и то за 28 јул, колико се сјећам 1944 године и то Гавро Нововић чија је породица изгинула том приликом. Јела Лалевић која је била у близини куће Радоње Лалевића и посматрала када се вршило убиство нашег живља, Стоја Лалевић која је такође била близу стрелишта и која ме одлично познаје као и остали. Нарочито молим да се на ове околности саслуша Зорка Попадић која је тога момента била у својој кући, гдје су ЕСЕС-овци вршили незапажени злочин јер је Зорка избјегла из куће пуким случајем.

У интересу истине и мојих навода да сам заиста припадао Народно – ослободилачком покрету од почетка и да сам се пуком случајношћу нашао на другој страни и да ништа нијесам учинио што би ме оцрнило као непријатеља своје домовине, молим да се саслуша Стана Павловић, рођена Крцић која је за вријеме рата била партизански курир и која сада станује у Љесковцу ул. Милована Ђиласа бр. 6.

Ја моју трагедију што сам запао у затвор и готово изгубио главу сматрам да је дошла отуда што је наш народ за вријеме рата преживио страшне трагедије и да сам ја настрадао као муслиман, јер оне много-

бројне жртве у селу Машници, Г. Ржаници и Велики нијесу се могле заборавити и баш због тих жртава ја сам пао као жртва.

Стога молим Јавног тужиоца да ову моју молбу узме у разматрање и по проведеним извиђајима поднесе предлог за обнову поступка и сигуран сам да ће се ова грешка која ми је учињена исправити, јер онда нијесам знао за ове доказе и нијесам умио да се браним, па сам сада увјерен у наше народно правосуђе да ће донијети нову одлуку која ће одговорати стварном чињеничном стању.

Смрт фашизму – Слобода народу!

Титоград
2-1-1952 године

Нововић Алил

Filip D. VUCETIC

INDICTMENT AGAINST ALIL NOVVIĆ, MEMBER OF THE MUSLIM MILITIA FROM THE VILLAGE OF GORNJA RŽANICA (PLAV), AND HIS PETITION FOR CLEMENCY TO THE PUBLIC PROSECUTOR OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF MONTENEGRO.
State Archive of Montenegro – Archive Section Podgorica, Bijelo Polje
District Public Prosecutor's Office IV 1-14

Summary

Alil Novović, a member of the Muslim militia from the village of Gornja Ržanica, was indicted for war crimes committed against the Orthodox population between 1941 and 1944. According to court documents, he joined the quisling forces from the first day of the war and actively participated in suppressing the 13 July Uprising in 1941. In 1943, Novović captured a group of civilians and took them to the cemetery in Gornja Ržanica, where he executed them. According to the indictment, he was also responsible for the crimes in the village of Jašovići. The core of the indictment against Novović concerns the crimes committed by the Muslim militia during the *Draufgänger* operation. As stated in the document, on that occasion, he brutally murdered 13 members of the Lalević family.

In January 1952, Alil Novović submitted a petition to the Public Prosecutor of the People's Republic of Montenegro. In his petition, he stated that he had joined the partisan units in 1941. After the uprising, he claimed, he had protected the Orthodox population from the occupiers and the quislings. He denied involvement in any of the aforementioned crimes and referred to the Orthodox witnesses to support his claims.